

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
ANNO 1994 MENEDŽMENTA
AUGSTSKOLA

ISMA University of Applied Sciences

Scientific and pedagogical internship

**PROBLEMS AND STRATEGIES
FOR THE DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL
AND PSYCHOLOGICAL EDUCATION
IN UKRAINE AND EU COUNTRIES**

June 21 – July 31, 2021

Riga, Latvia
2021

Scientific and pedagogical internship «Problems and strategies for the development of pedagogical and psychological education in Ukraine and EU countries»: Internship proceedings, June 21 – July 31, 2021. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2021. 80 pages.

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE

Romans Djakons Dr.sc.ing., Professor, Academician, ISMA President.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

Підготовка вчителів початкової школи до морального виховання учнів в умовах інформатизації суспільства Батарейна І. О.	5
Структура професійно-педагогічної компетентності викладачів французької мови закладів вищої освіти Бондар Л. В.	10
Роль функцій здоров'язберігаючих технологій під час навчально-виховного процесу в закладі вищої освіти Бородина О. С.	13
Особливості використання інтерактивних технологій у школі Варга Л. І.	18
Психологія розвитку справедливості у взаємодії учасників освітнього процесу Ключек Л. В.	21
Суб'єктивне соціальне благоволуччя студентів в контексті професійної підготовки психологів Коваленко А. Б., Гришук Е. Ю., Рогаль Н. І.	25
Удосконалення навчального процесу в закладах середньої освіти засобами інтерактивних технологій Копчович К. Т.	29
Формування фахових компетентностей психолога-консультанта Красва О. А.	32
Формування готовності майбутніх вчителів іноземної мови до організації комунікативного процесу в професійній діяльності Липчанко-Ковачик О. В.	36
Формування суб'єктності майбутнього вчителя як педагогічна умова підготовки фахівця до творчої самореалізації в професійній діяльності Лісниченко А. П.	40
Сучасні підходи до реформування системи професійної підготовки майбутнього лікаря-викладача на прикладі Великої Британії Маг рламова К. Г.	44

Формування фахових компетентностей психолога-консультанта

Красва О.А.

кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології
Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

Позиція з формування фахових компетентностей психолога-консультанта в українській реальності допоки залишається предметно невизначеною, оскільки станом на 2020 рік затверджено лише професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти» (наказом Мінекономіки від 24.11.2020 № 2425) [4], де у межах кожної трудової функції вказано компетентності, якими має володіти практичний психолог. Усі компетентності репрезентують дві групи: загальні (громадянська, соціальна, цифрова, особиста та навчальна, лідерська, підприємницька, культурна обізнаність та самовираження, мовна, етична) та професійні (пункт 4 професійного стандарту). Доречно зазначити, що за загальними компетентностями відбуватиметься певна дотичність серед двох вищезазначених груп професій психологічної галузі, чого не можна вказати відносно фахових компетентностей, де ймовірно транслюватимуться певні розбіжності, враховуючи специфіку виконання функціональних обов'язків та спрямування аспектів психологічної дії. Наступним кроком може бути репрезентація та узгодження фахових компетентностей психолога-консультанта в єдину імплементовану систему проекту професійного стандарту. Залишається не визначеним питання їх формування в межах певних дисциплін освітньої програми.

Серед різноманітності представленості предметних компетентностей психолога-консультанта, пропонуємо розглянути наступні фахові компетентності, такі, як: здатність застосовувати технології надання психологічної допомоги клієнтам у кризових ситуаціях та здатність до особистісного, професійного саморозвитку, самовдосконалення, котрі можуть бути психопрактично забезпечені розробленими дисциплінами спеціалізованого та вибіркового циклу освітньої програми: «Перша психологічна допомога у

кризових станах», «Психологія успішної ідентичності консультанта». З досвіду роботи, вказані дисципліни розроблено в межах освітньої програми 053.00.04 «Консультаційна психологія».

Отже, метою курсу «Перша психологічна допомога у кризових станах» є формування у студентів уміння комплексного застосування процедури проведення першої психологічної допомоги згідно моделі RAPID (рапорт - оцінка - пріоритизація - інтервенція - диспозиція) (розроблена в центрі сприяння охороні здоров'я Університету Джона Хопкінса Блумбергської Школи Охорони здоров'я, Джорджем Еверлі) постраждалим від кризових невизначених ситуацій; ознайомлення з основними методами самопомоги, самообслуговування; актуалізація основних технік з надання ППД клієнтам у кризових станах; забезпечення професійної компетентності психолога-консультанта у сфері підготовки та компетентного здійснення першої психологічної допомоги.

Дисципліну засновано на матеріалах курсу платформи Курсера «Psychological First Aid (Перша психологічна допомога)» (Університету Джона Хопкінса, 2020) [1] із модифікуванням загальних сенсових аспектів. Поряд із застосуванням у представленому курсі моделі RAPID (рапорт - оцінка - пріоритизація - інтервенція - диспозиція), застосовано й інші дієві моделі надання ППД, а саме: модель «три L» (look, listen, link) (дивитися, слухати, направляти) [2] та модель «5В» (п'ять кроків ППД) («Впізнати - Визнати - Відреагувати - Відскерувати - Відстежити») [3].

Зазначена вище фахова компетентність (*здатність застосовувати технології надання психологічної допомоги клієнтам у кризових ситуаціях*) може бути забезпечена шістьма змістовими модулями курсу: загально-психологічні особливості надання ППД (PFA); модель RAPID (рефлексивне слухання, оцінка потреб, пріоритетність, втручання, диспозиція); специфіка надання першої психологічної самопомоги; сучасні технології роботи психолога-консультанта при наданні ППД. Окрім зазначеного, розвитку компетентності сприятиме ефективне опрацювання протоколів надання першої психологічної допомоги клієнтам у кризових умовах діяльності.

Наступна дисципліна *«Психологія успішної ідентичності консультанта»* відноситься до переліку вибіркового та забезпечується метою: розкриття теоретичних і практичних аспектів психології ідентичності консультанта, особливостей її наукового розвитку та становлення, формування у студентів психології успішної ідентичності, розвиток вміння свідомо застосовувати основні методи та техніки у становленні цього процесу, забезпечення професійної компетентності психолога-консультанта у сфері підготовки та кваліфікованого проведення психологічної діяльності. Актуальність представленої дисципліни зумовлює позицію, що власне успішна ідентичність психолога-консультанта є важливою передумовою конкурентоспроможності майбутнього фахівця. Розроблений курс базується на інтеграції в себе основних підвалин та передумов таких дисциплін, як *«Психологія ідентичності»* та *«Психологія успіху»*. Дисципліна пропонує виклад основ психології успішної ідентичності, з'ясування її структури та компонентів, розкриття стратегій та закономірностей досягнення успішних патернів психопрактичної діяльності психолога-консультанта згодом. Курс сприяє: ознайомленню зі структурою ідентичності, механізмами успіху; підвищенню власної успішності; формуванню уявлення про шляхи, прийоми вдосконалення; створенню моделі успішної ідентичності психолога-консультанта.

Зазначена вище фахова компетентність (*здатність до особистісного та професійного саморозвитку, самовдосконалення*) забезпечується шістьма змістовими модулями вибіркового курсу: психологія ідентичності як нова галузь психології; психологія успіху та її місце у науковій парадигмі; основні суттєві принципи та мотивація досягнення успішної ідентичності консультанта; психологія успішної ідентичності; ресурси для досягнення успішної ідентичності психоконсультанта; практичне обґрунтування особливостей становлення успішної ідентичності психолога-консультанта.

В цілому, згідно нашої думки, зазначені дисципліни спеціального та вибіркового спрямування тим чи іншим чином доповнюють загальну композицію ресурсного забезпечення розвитку та формування предметних

компетентностей психолога-консультанта. Та дозволяють стверджувати, з досвіду роботи, про подальшу ефективну психологічну діяльність в якості психолога-консультанта.

Література

1. Курс на платформі Курсера «Psychological First Aid (Перша психологічна допомога)» (Університету Джона Хопкінса) 28.05.2020 рік

2. Методичні рекомендації щодо надання першої психологічної допомоги сім'ям з дітьми, дітям, які перебувають/перебували у зоні збройного конфлікту / Підготовлено в межах виконання Проекту «Підтримка реформи соціального сектору в Україні», який впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні. Думки, під загальною редакцією Іванової О.Л., упорядників: д. мед. н. Пінчук І.Я., д.мед.н. проф. Хаустової О.О., к.психолог.н. Степанової Н.М., Чайки А.В., Пінчук А.О. <https://dszn-zoda.gov.ua/sites/default/files/loadfiles/ATO/methodic.pdf>

3. Перша психологічна допомога: Посібник для працівників на місцях <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44615/9786176150787-ukr.pdf;jsessionid=1EC05372274A6F3E2AB89E069889F014?sequence=72>

4. Професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти» розміщено в Реєстрі професійних стандартів за посиланням <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>